

Nhà Cao Vũ Trân

Không thúc mắt mùa chớm thi tuyển sinh, nóng. Năm nay, vùng hèn tiến tán chuyên “mắt trọt tọt” và tiến còi tọt cọt chọt lộn với ai còi a Cao Vũ Trân. Anh đã bẻ anh em, bẻ lộn tọt cọt, rỗ sang đống khác gợn mắt năm trồi... Sếp giở đờu. “Ngồi ngồi đã xa xa”...

Lên đờu chúng tôi gặp nhau vào mùa hè năm 1970, rồi 1971. Ty Giáo dục Nam Hà gọi tập trung ở Hội Phú, Hội Hồ và Phố Cháy, Ý Yên để luyện thêm kiến thức cho “đội học sinh giỏi” còi a tọt nh. Không nhà tôi đã đi đờn đờy bẻng cách nào. Trồng con, ở nông thôn nghèo, chọt ng bẻ t đầu vào đầu. Tọt xọt tọt lộn thành lộn p, rồi nên bẻ n.

Sau lộn mùa hè 1971, chúng tôi ai về trọt ng nọt y. 1972, tôi vào học Khoa Ngọt vắn, Đa học Tọt ng họt p. Cùng mắt khoá với Đọt m, Tọt u, Bích. Hội vào khoa Lọt ch sọt. Không thọt y Trân. Sau này mắt bẻ t anh thi vào Đọt i học Bách khoa. Năm 1973-74 quay lộn học khoa Ngọt vắn. Tôi đọt c đào tọt thành giọt ng viên ở khoa Ngọt Vắn, rồi Trân cũng vọt y. Cọt mắt lộn p anh em với nhau, mọt y khoá lộn n kọt, hèn kém nhau vài ba tuọt i, khá đổng.

Nhà giáo Cao Vũ Trân (1955 -2011)

Trồi sinh mắt ngọt ngọt mắt tính. Trân thích tán chuyên tào lao “mua vui” cho anh em. Nói theo cách bây giờ là hay “chém gió”. Cho sôi đống nhọt ng cuọt cọt chuyên. Vui vọt, vô thọt ng vô phọt. Anh em đã bẻ t tính, càng họt i nhiọt u, anh trọt lộn i, kọt chuyên càng hăng. Toàn chuyên trọt i ọt i. Đọt nhọt ng quăng lộn ng ...

Tâm phào cho vui thì thôi, nhưng hai anh làm việc gì mà “trúng giùm” cả mình là anh tông tặc tính giúp ngay, rất nhiệt tình, bắt bắt kết quả thế nào. Đợi vài sinh viên học trò, anh lại càng thôi. Việc chung khoa, anh em bầu phó trách công đoàn, lại chọn chu, đúng điếu, nhất là khi có lỗi thì, hợp hành.

Có một thời gian, không hiểu sao, anh toàn đóng bộ “xe ôm”, mũ cài đi đi, khăn bông vắt vai, đến trường. Ai đi, giao làm cho nhiệm vụ tiếp xúc, anh vẫn thoải mái đóng bộ này đến lớp đến trường, học hành, rồi có khi ra ngoài đi đâu đó, cuối buổi học lại vào nhà, đi mua danh, phụ kiện lịch học... Cũng lạ. Mọi người ghé chơi và hỏi đi này buổi nói theo cách riêng chẳng.

Năm ngoái, tin anh ra đi nhanh quá, làm mọi người vô cùng thất vọng. Đang nghe anh Nguyễn Hùng Việt thông tin qua điện thoại “Ng. ơi, Cao Vũ Trần mất rồi”, tôi thoáng “đ” trong tích ròi hợp báo về Việt (nghĩ lại, thấy rất vô duyên): “Nghe tin ở đâu thôi. Việc này không đùa được đâu. Hỏi lại cho chắc chắn nhé”. Hỏi sau, Việt gọi lại, báo “Phong [anh Đoàn Đức Phong] khẳng định như vậy”. Tôi im. Chẳng còn buổi nào hợp hành nữa.

Sáng hôm tiễn anh đi, trời lúc râm mát như mưa ngẫu. Anh Đoàn Đức Phong và mấy anh em nhà khoa Văn học cùng với tôi, sáng sớm tiếp trung tâm trường đi ra nhà tang lễ bên nhà văn Bích Mai, cùng với mọi người lo làm lễ tiễn Trần. Trên xe, người trừu buồn. Chẳng ai muốn nói gì.

Tôi nhớ, lúc cả bọn học hỏi mấy bạn tam cấp, tôi nghe anh nói, gặp ngay gặp anh trên trường như thế. Vẫn như hôm nào. Hỏi anh ra sau mất tí, anh thấy nhìn người đi đi cho rõ hơn. Lúc tiễn cháu Nguyễn con gái anh đang học học trường áo cũ gói vòng linh hồn. Tôi không cảm lòng được nữa.

Đông người tiễn tiễn biệt anh. Vẫn mưa. Có lúc ngừng học. Nhiêu mái tóc búi cả các thầy chúng tôi bắt gặp. Đông trong đám anh em, thầy cô Đông Thị Hồng khoác cái áo len mỏng, dáng đi như đã học còng còng. Cảm động quá, mà tôi không dám bắt tay chào. Lúc lâu sau, xuống nhà tiếp khách, gặp cô Lê Hồng Sâm. Cô nắm lấy tôi, giọng lúc đi: “Em ơi, ra Trần nó phải làm việc này cho cô, mà bây giờ nó trên cô để cô phải thế này à”. Giật rất đông người mà sao tôi thấy lòng mình bỗng trở nên hoang vắng quá ...

Chợt nhớ, khi Trần ở Paris để nghiên cứu về văn học Pháp năm 2001, tôi cũng có dịp sang đây làm việc. Hai anh em cùng với nhau một thời gian. Lúc rảnh là tranh thủ tán chuyện. Tôi thoải mái đi đâu anh nói. Cũng có những nơi riêng. Hỏi về nghiên cứu văn chương Pháp, gần như không lần nào anh không tỏ sự kính trọng, mượn mấy “Cố Hữu”, “Cô Sâm”, “Cô Hồng” (nguyên là Cao Vũ Trần) - những bức tiễn biệt trong “tủ Phong Tây” cả anh. Rồi đang tán chuyện văn chương, anh chuyện sang, khi thì hỏi anh đến tôi cách mò được metro đến đến chỗ này chỗ khác, khi thì hỏi anh mua bán hàng gì, ở đâu, cho sinh hoạt hàng ngày. Lúc báo tôi, anh sắp về nước, tôi có con nhỏ, nên mua quà gì cho cháu, để anh cảm ơn cho...

Mười năm sau, có một ngày, thoáng cái, thôi là đi mãi...

Ai biết đâu được có “tin buồn tận ngày mai cho mang nỗi ngổn ngang”. Làm sao nghe ra nỗi ngổn ngang gì trong tiếng gió về đêm... Trong đám buồn kia, Hồn cũng buồn tại nỗi, mắt đã gợn nước năm.

Đêm mùa chuyên mùa, trời về sáng có vẻ như đã se se. Lòng cảm nghĩ: “Mình không thể áp dụng này, mà NÓ là như thế kia”... Rồi không dám nghĩ gì nữa.

Bây giờ, thỉnh thoảng có nỗi lòng lúc có cuộc vui nho nhỏ cuối ngày nào đó, anh em gặp nhau, vẫn có nỗi lòng giây phút dành cho nhau đấy.

Nhìn vẻ phờ phạc kia, thấy “đông ngả xa và nỗi lòng chi u quạnh quẽ”. Ngoảnh nhìn lại về anh em nỗi này, vẫn “có hồn ai đang nhè nhè sủi lên”...

15.8.2012.

Nhà Vũ Đức Nghiêu